

Hvordan går det med OPPTRAPPINGS- PLANEN?

ARTIKKEL

Av: Kristian Hartveit, KoRus - Vest Bergen

Rusfeltet er blitt styrket på flere områder. Men det gjenstår en betydelig innsats for å nå alle målene i opptrappingsplanen, som nylig er blitt evaluert.

I **NOVEMBER 2015** lanserte regjeringen en ny opptrappingsplan for rusfeltet (2016–2020). Planen skisserte blant annet et etterlengtet løft for kommunesektoren. 2,4 milliarder ble satt av til å styrke rusfeltet i løpet av en 5-årsperiode. Opptrappingsplanen har tre hovedområder, der det første handler om tidlig innsats: Flere skal få hjelp før de utvikler et rusproblem. Det andre området er behandling: Både kvalitet og kapasitet skal styrkes i behandlingstilbudet. Det tredje handler om oppfølgingstjenester: Bolig, arbeid og aktivitet skal prioriteres.

Evaluering

Forskningsstiftelsen FAFO fikk sammen med IPSOS og Samfunnsøkonomisk analyse i oppdrag å evaluere opptrappingsplanen underveis i planperioden. I april 2018 kom første statusrapport for evalueringen. Her ble det presentert en rekke indikatorer for å kunne vurdere måloppnåelse. Flere ulike datakilder danner grunnlaget for evalueringen. Brukerplan, som er

en av KoRus' sentrale oppgaver, utgjør en viktig del av datagrunnlaget. Undersøkelser av tilfredshet hos brukere står også sentralt i evalueringen. Den andre statusrapporten fra FAFO ble lansert i desember 2018. I denne statusrapporten evalueres måloppnåelse på 93 ulike indikatorer.

Hvordan er status etter 3 år med opptrappingsplanen?

Statusrapporten viser at på noen områder går utviklingen i riktig retning, mens det på andre områder er mindre bevegelser. Det har blitt flere årsverk i de kommunale tjenestene innen psykisk helse- og rusarbeid. Størst vekst har det vært i årsverk for psykologer og psykologspesialister i kommunene.

I spesialisthelsetjenestene er bildet et annet. Den gylne regel, som skulle sikre at veksten i TSB og psykisk helsevern skulle være større enn i somatikken, ble fulgt opp første året, men flatet ut i 2017.

Det er behov for økt innsats på områder som

“

– I dag kan man ikke skrive om foreldre og barn i samme journal. Både de tekniske løsningene og lovverket hindrer det.

brukerinvolvering, tilbud til personer med samtidig rusrelatert og psykisk lidelse samt arbeid/aktivitet. For eksempel viser målinger at det er svært få som har individuell plan (IP), til tross for at dette har vært et viktig fokusområde i opptrappingsplanen.

Hva blir viktig for å nå opptrappingsplanens mål?

Statusrapporten konkluderer med at det skjer en opptrapping på rusfeltet og at bevilgningene til kommunene har økt betydelig. Det er imidlertid et stykke igjen for å nå målet om 2,4 milliarder i år 2020. For å nå målet må bevilgningene i 2020 være i størrelsesorden 600–700 millioner.

Styrket samhandling i arbeidet med opptrappingsplanen fremheves som viktig for å bedre måloppnåelsen. Fokus på en felles oppfølging fra statlig hold og departementene vil være avgjørende for å sikre god måloppnåelse i opptrappingsplanens siste fase.

FAKTA:

- Det skal sikres reell brukerinnflytelse gjennom fritt behandlingsvalg, flere brukerstyrte løsninger og sterkere brukermedvirkning ved utforming av tjenestetilbudet.
- Sikre at personer som står i fare for å utvikle et rusproblem, skal fanges opp og hjelpes tidlig.
- Alle skal møte et tilgjengelig, variert og helhetlig tjenesteapparat.
- Alle skal ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre.
- Det skal utvikles og i større grad tas i bruk alternative straffereaksjoner og straffegjenomføringsformer.